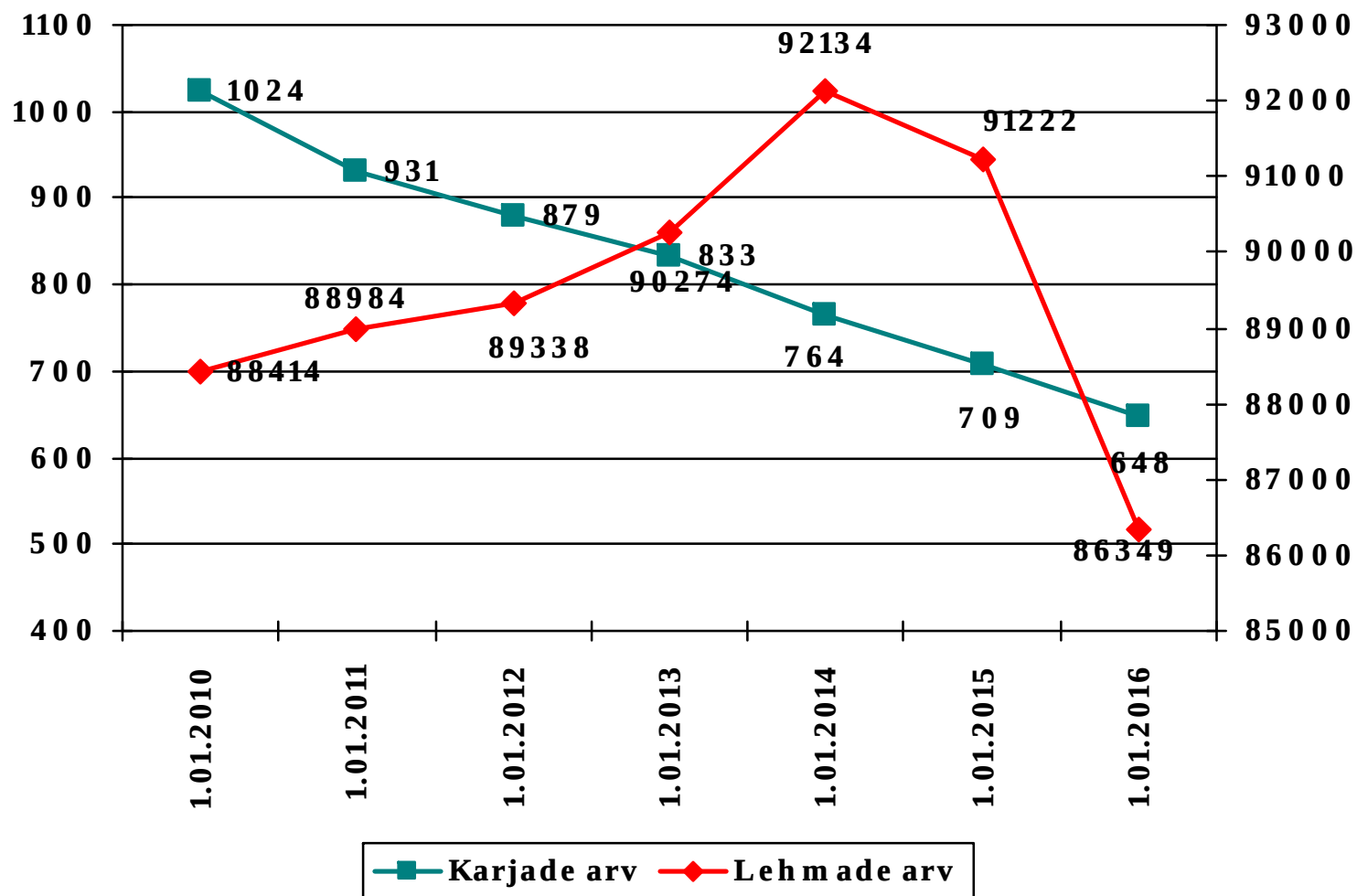

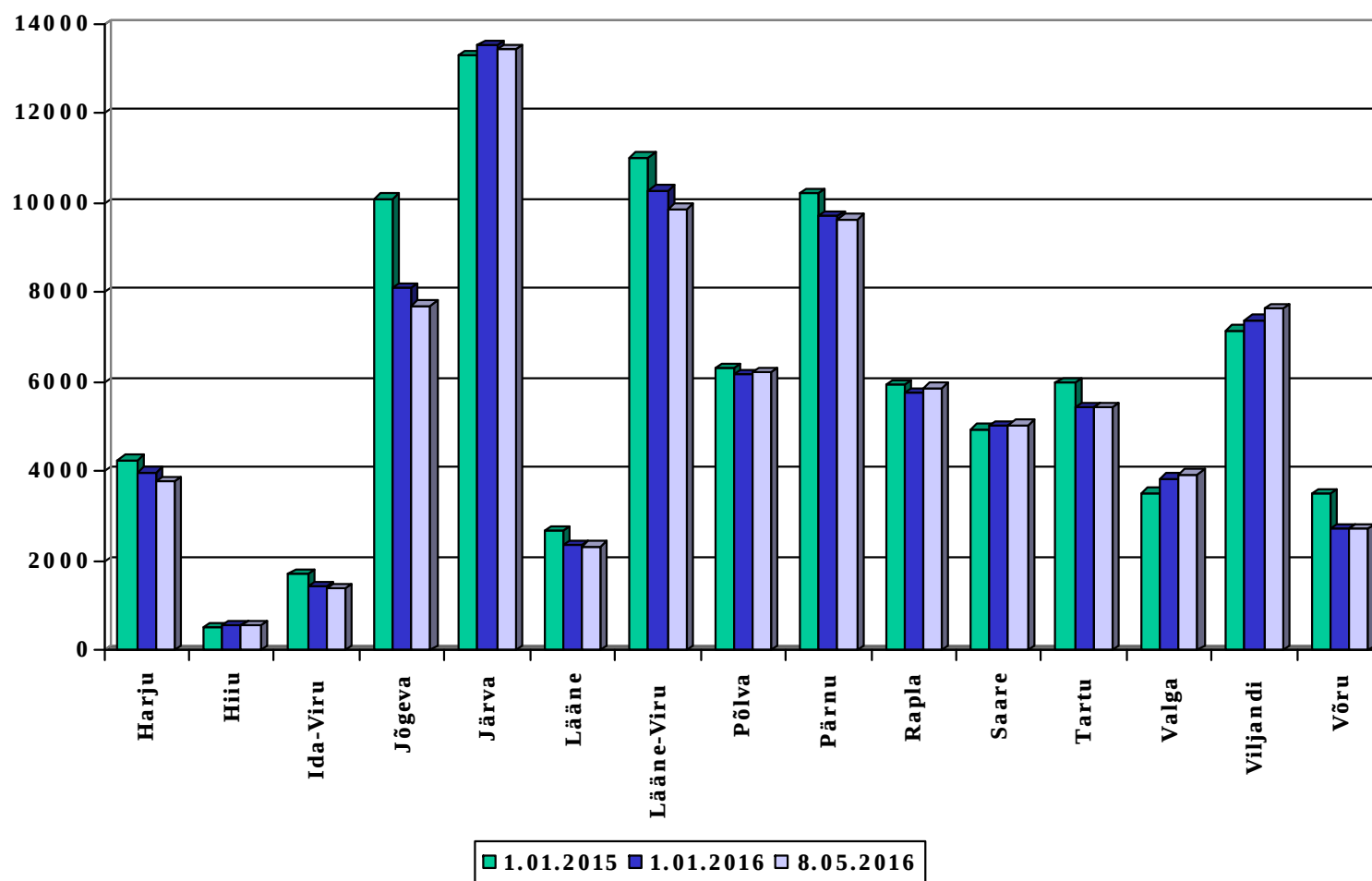
Jõudluskontrollist

Aire Pentjärv
2016

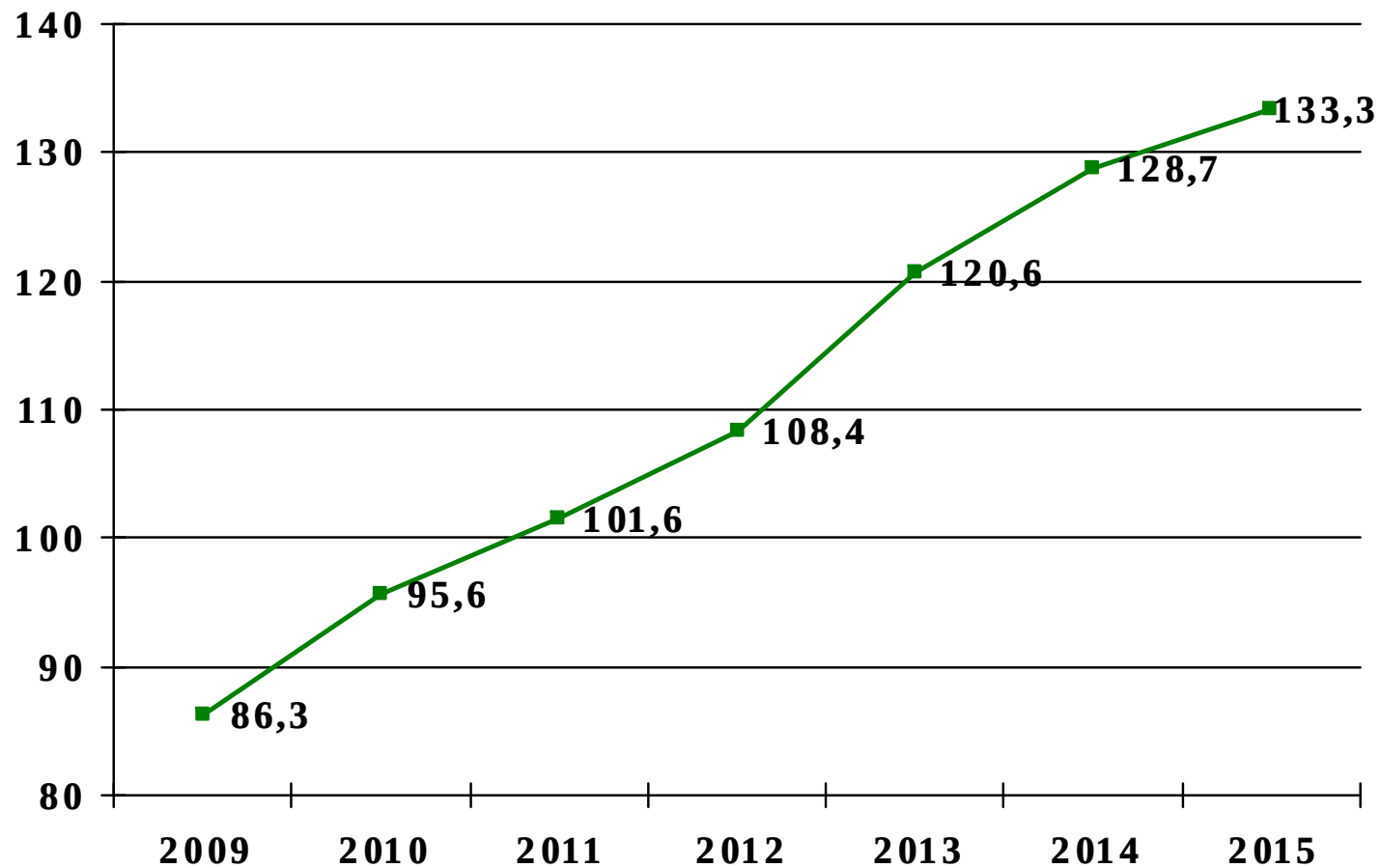
Lehmade ja karjade arv

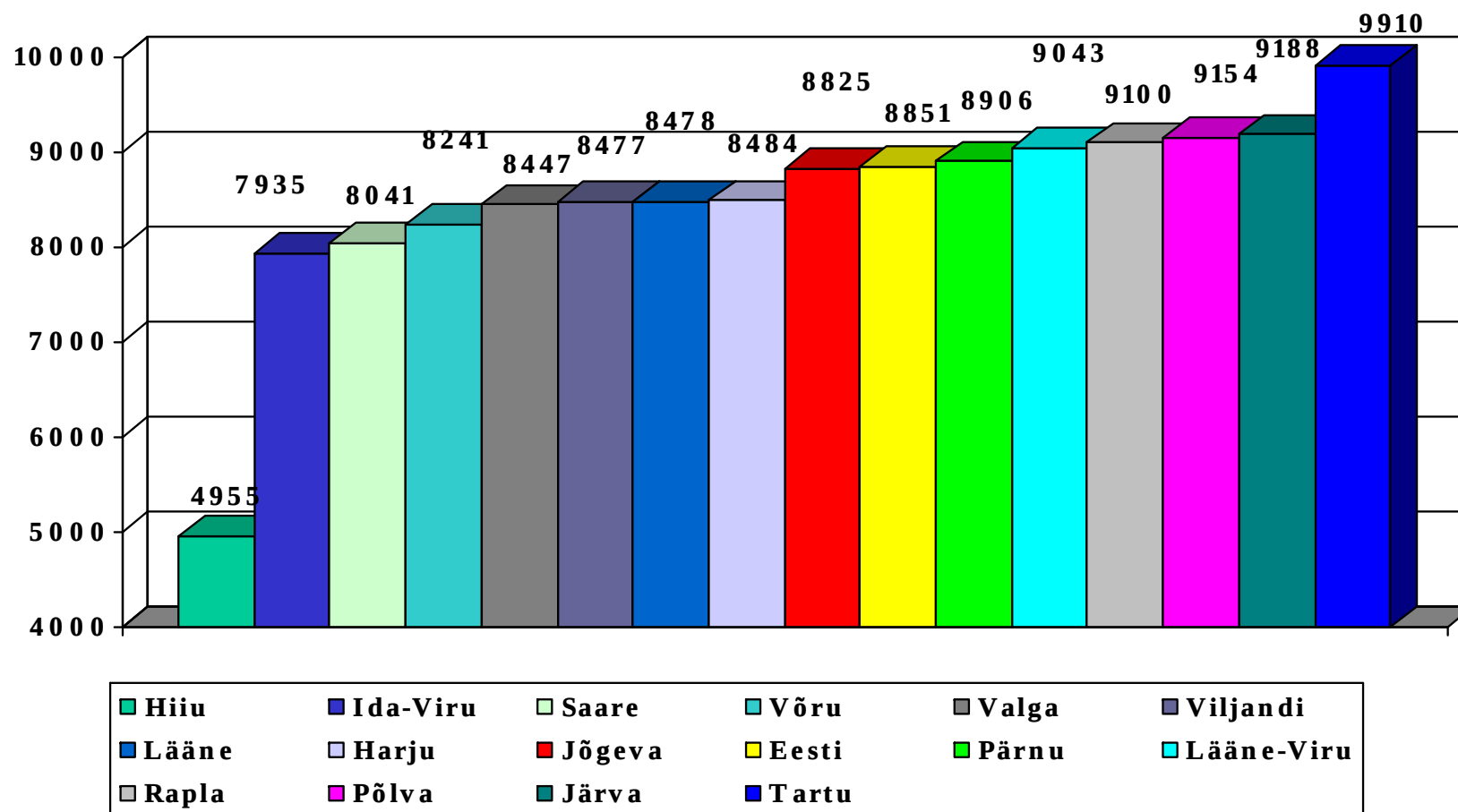
Lehmade arv maakondades

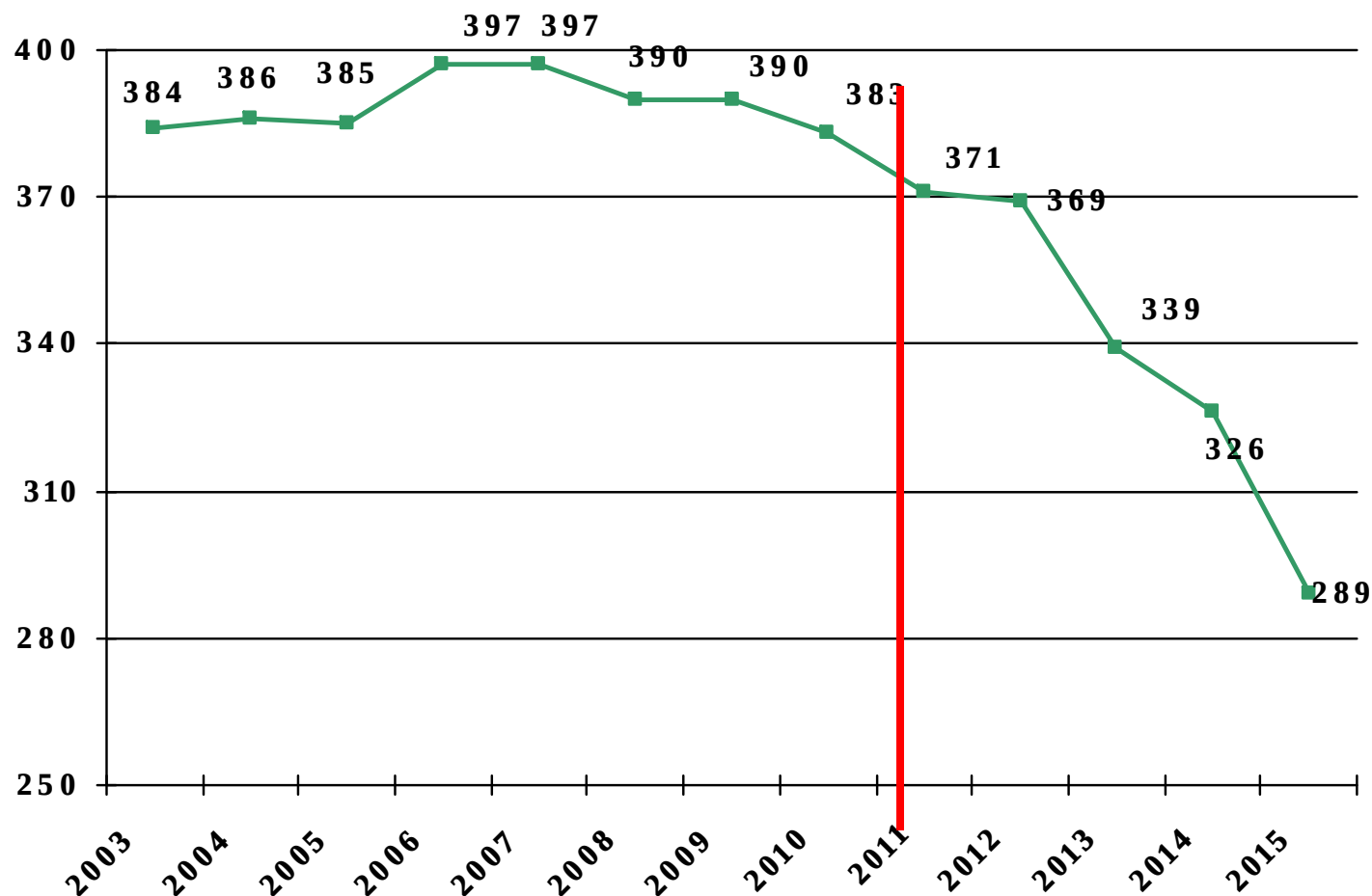
Lehmade arv karjas

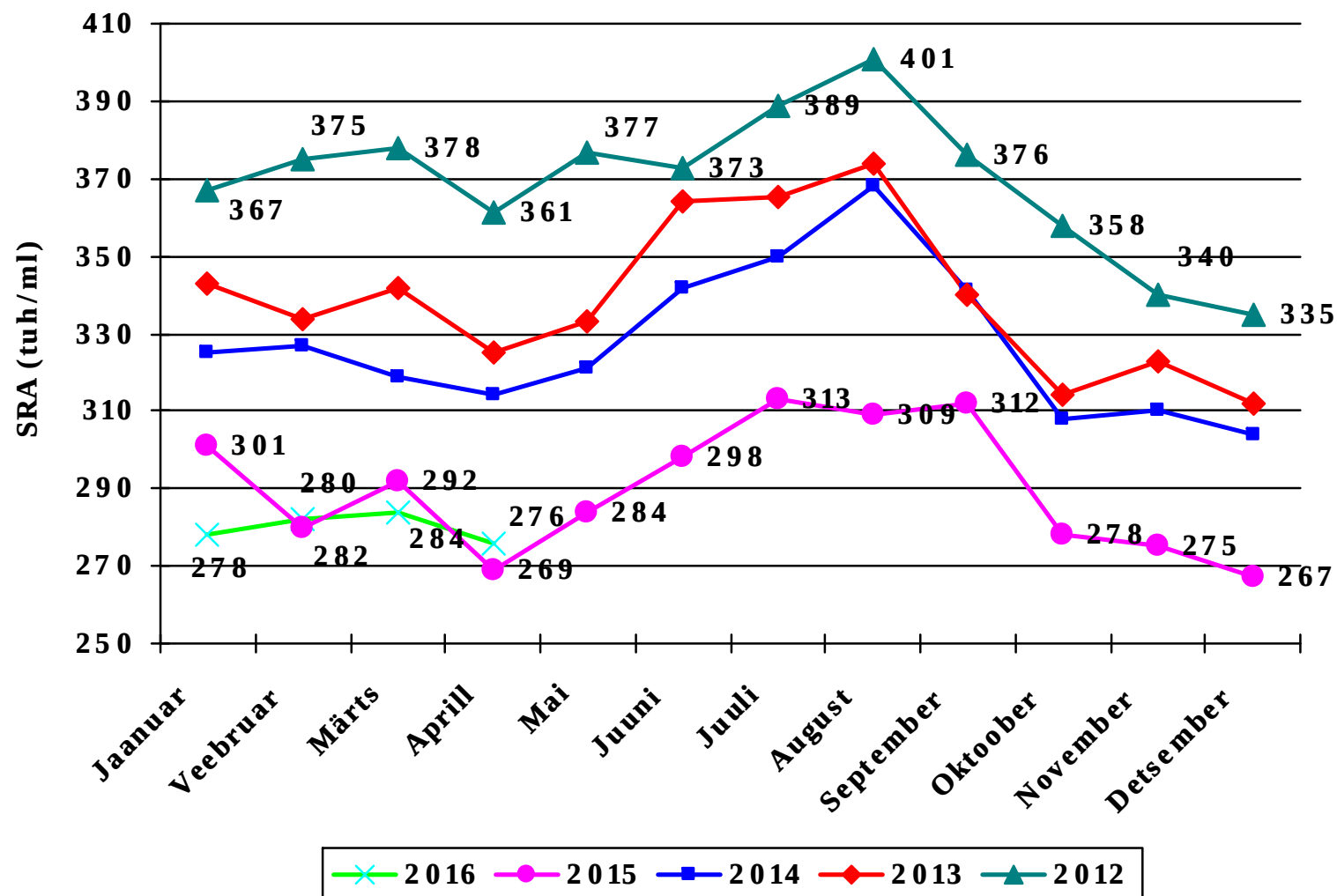
Piimatoodang lehma kohta maakondades 2015. a

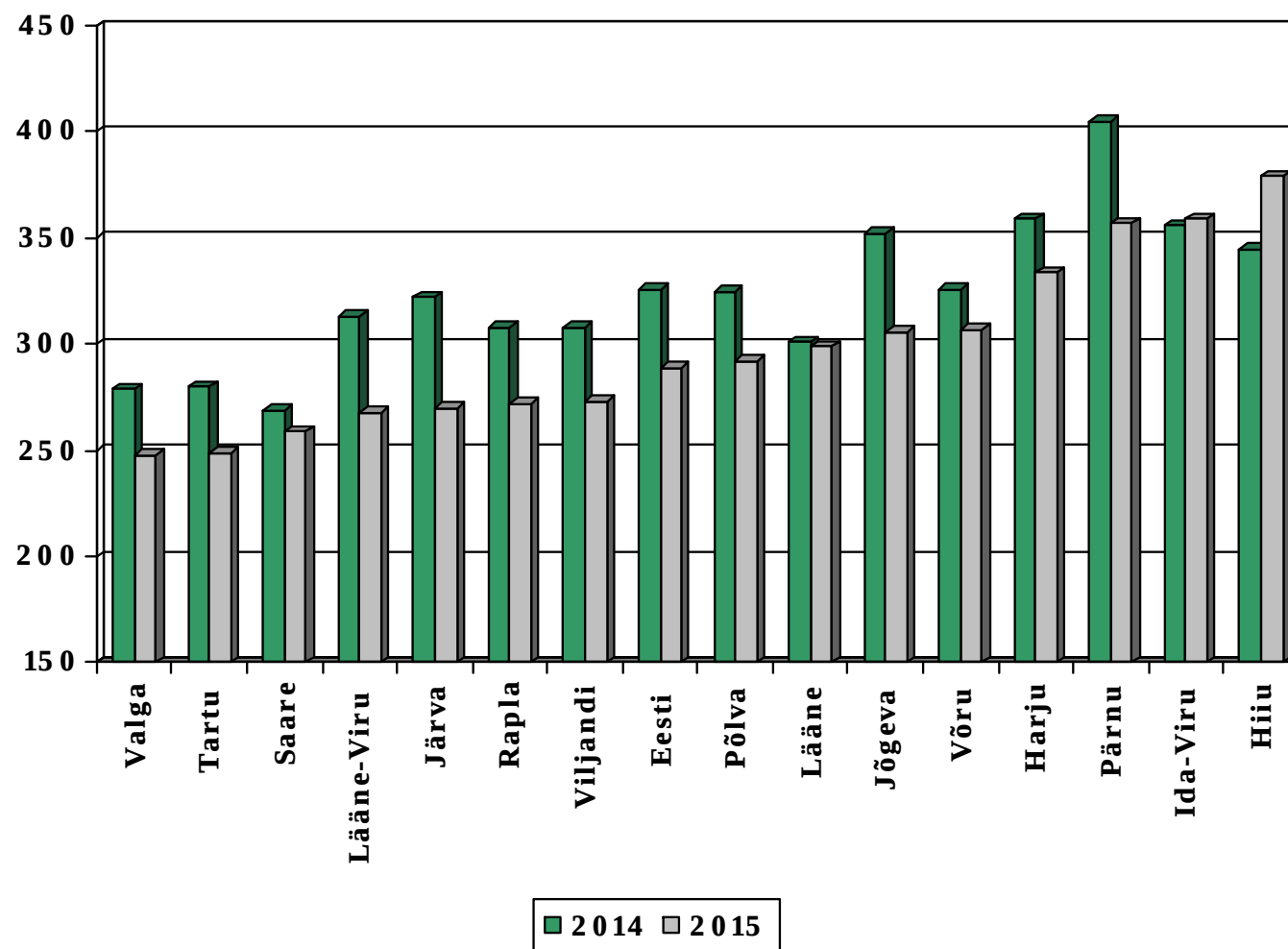
Keskmine SRA (tuh/ml)

SRA kontrollpäeval

Keskmine SRA maakondades

Kontroll-lüpsi meetodid 1

- Standardkontroll-lüps – kontroll-lüps tehakse kõigil 24 tunni jooksul toimuvatel lüpsikordadel. Iga lehma piimatoodang määratakse ning piimaproov võetakse igal lüpsikorral.
- Vahelduv kontroll-lüps – kontroll-lüps tehakse ühel kuul õhtusel ja teisel kuul hommikusel lüpsikorral. Iga lehma piimatoodang määratakse ning piimaproov võetakse vaid ühel lüpsikorral.

Kontroll-lüpsi meetodid 2

- Lihtsustatud meetod kolmekordsel lüpsil – iga lehma piimakogus mõõdetakse kõigil kolmel lüpsikorral. Piimaproov võetakse lõunasel lüpsikorral.
- Kontroll-lüps lüpsirobotiga – piimaproov võetakse automaatselt kontrollpäeva ühel lüpsikorral. Kontroll-lüpsi tulemused edastatakse vormikohase failiga.

Palume kontroll-lüpsi meetodi muutmisest EPJ-le teada anda enne kontroll-lüpsi!

Lisateenused

- Samast piimaproovist
 - jõudluskontrolli analüüsid
 - tiinuse test piimast
 - Mastiit 4
 - Mastiit 16
 - ...

Üks proov – mitu võimalust

- Jõudluskontrolli analüüsid
- Mastiit 4
- Tiinuse test piimast
- Mastiit 16

LIHTNE JA MUGAV

Ei nõua lisategevusi – samast piimaproovist saab teha jõudluskontrolliks vajalikud analüüsid, määrata haigustekitajad ja kontrollida tiinust.

USALDUSVÄARNE JA TÄPNE

Kasutame rahvusvaheliselt tunnustatud analüüsimeetodeid.

SÕBRALIK JA SUJUV

Võimaldab säästa aega, on stressivaba lehmale ja lehmapiidajale. Vastused kiirelt kätte.

www.epj.ee

Eesti
Põllumajandusloomade
Jõudluskontroll

- Kõik tulemused säilitatakse jõudluskontrolli andmebaasis konkreetse lehma andmete juures ja info on alati kättesaadav.
- Täpne ülevaade kõigist loomadest aitab kontrollida karja tervist ja sigimisalast olukorda ning parandada karja majandamist.

Tiinuse test piimast

- Võimaldab kontrollida, kas lehm on tiine või mittetiine
- Tulemused väga täpsed – leiab tiined loomad 98% tõenäosusega
- Testiga on võimalik tiinust määrata

28. seemendusjärgsest päevast kinnijätmiseni

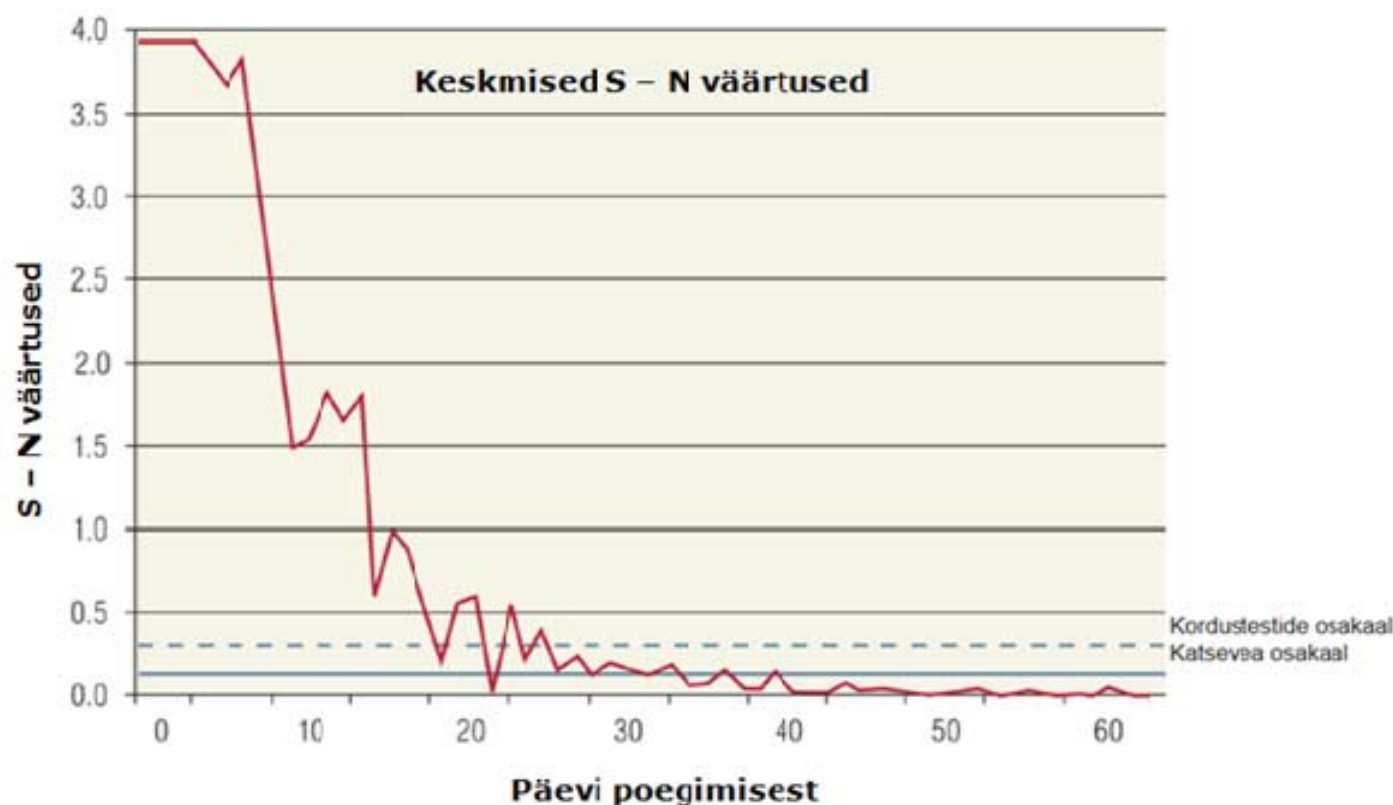
- EPJ kasutab *IDEXX Milk Pregnancy Test-i*

Glükoproteiinide tase piimas

- Test määrab glükoproteiinide (*Pregnancy-associated Glycoproteins* - PAG) esinemist piimas
- PAG on tiinusspetsiifilised glükoproteiinid, mis tiinuse ajal liiguvad platsentast verre ja sealtkaudu piima
- **NB!** PAG võib esineda piimas veel mõnda aega pärast poegimist (kuni 60 p) või tiinuse katkemist (kuni 7 päeva)

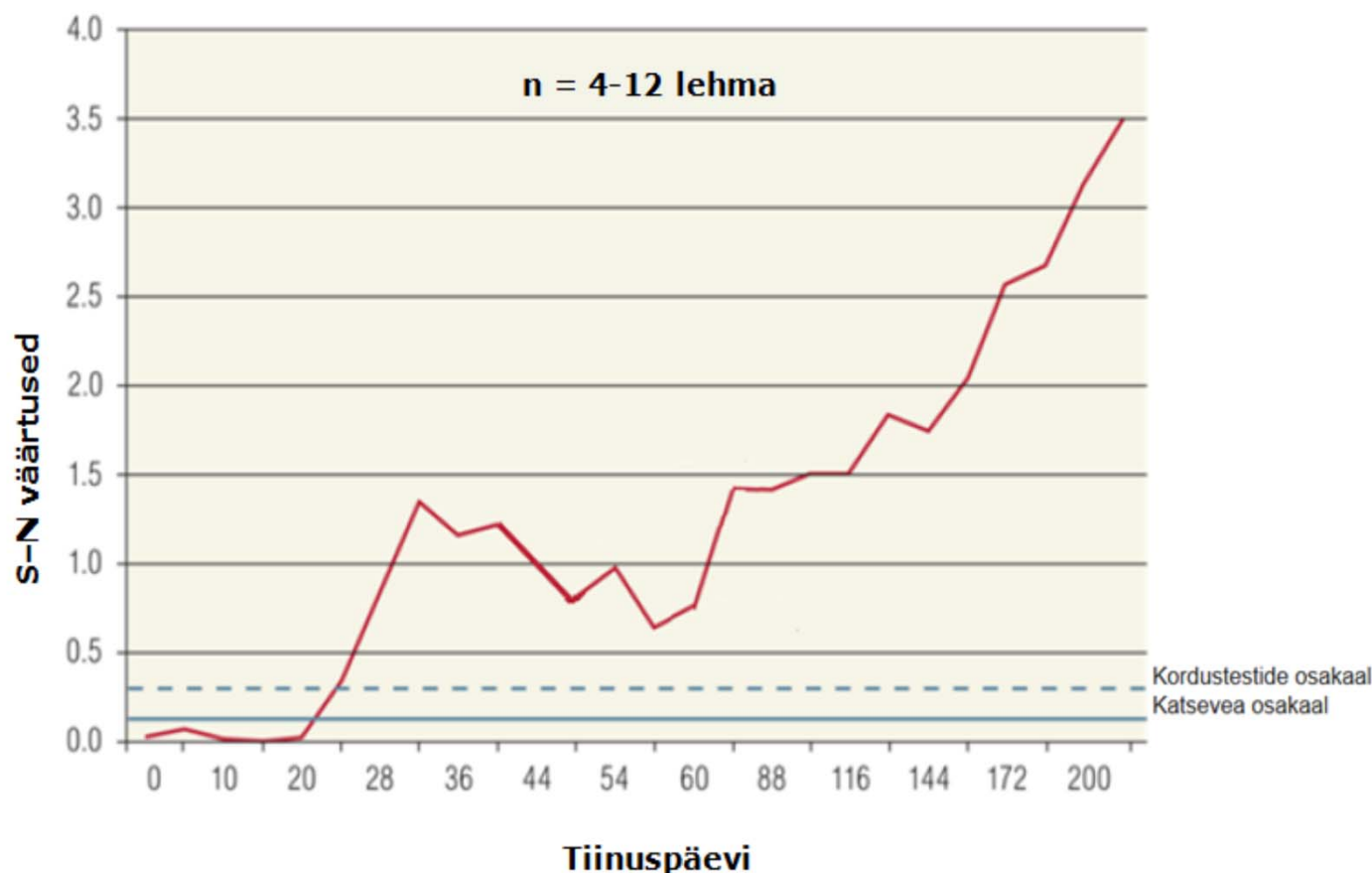
PAG tase piimas pärast poegimist

Kuna PAG esinevad veres kuni 60 p pärast poegimist, võivad proovid, mis on võetud vähem kui 60 päeva pärast poegimist, anda valepositiivseid tulemusi

PAG tase piimas tiinuse ajal

- PAG tase on madalaim alates 60. päevast pärast poegimist ja hakkab tõusma pärast tiinestumist

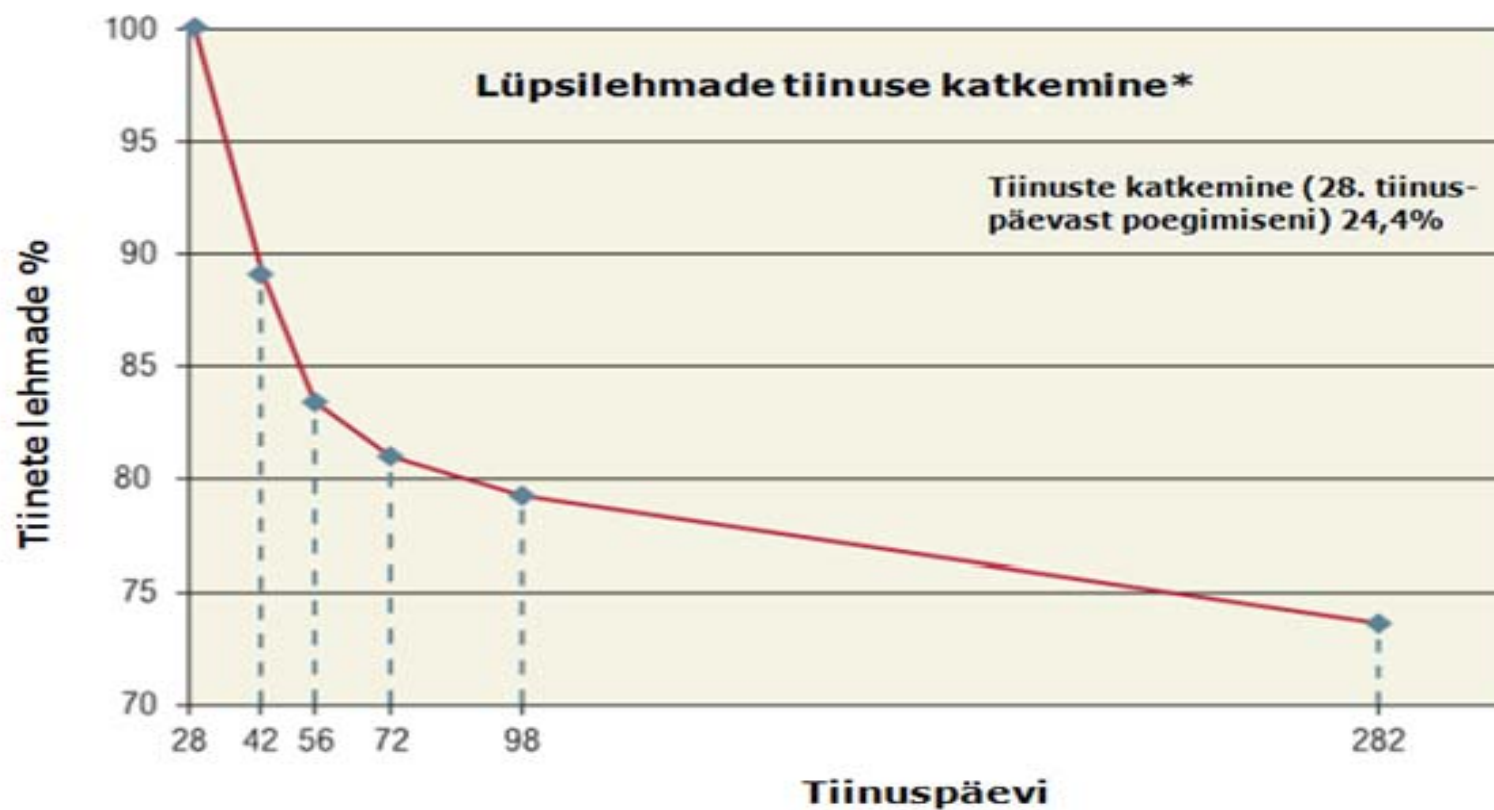

*IDEXX uuringus jälgiti lehma kogu tiinusperioodi jooksul (graafikus on 12 lehma keskmised andmed)

Tiinuse test piimast - võimalused

- Võimaldab varakult leida mittetiined lehmad
- Võimaldab üle kontrollida lehmad, kes on varem tiineks tunnistatud
 - Tiinuse varases staadiumis esineb rohkem embrüonaalset surma. Suurim embrüonaalne suremus on tiinuse algusjärgus, kuid tiinuse katkemist esineb kogu tiinuse jooksul
 - Ajavahemikul 28.-56. tiinuspäevani võib katkeda 17,2% tiinustest
 - Ajavahemikul 56. päevast 282. päevani võib katkeda 7,2% tiinustest. (Vasconcelos et al, 1997)

Tiinese katkemise statistika

* Vasconcelos et al, 1997

Tiinuse test piimast - tulemused

- Tulemused – tiine, mittetiine, kahtlane vastavalt PAG tasemele piimas
- Kõik tulemused säilitatakse jõudluskontrolli andmebaasis konkreetse lehma andmete juures - info on alati kättesaadav
- Täpne ülevaade kõigist loomadest aitab kontrollida karja sigimisalast olukorda ning parandada karja majandamist

Tiinuse test piimast - kasu piimatootjale

- Meetod on lihtne, täpne, ohutu, hügieeniline!
- Võimaldab varakult leida mittetiined lehmad, et nendega kiiresti tegeleda
- Võimaldab mitmekordset tiinuse kontrollimist tiinusperioodi jooksul
- Mittetiinete lehmade leidmine laktatsiooni hilises faasis on olulise majandusliku mõjuga:
 - Liiga hilja uuesti seemendada
 - Piimatoodang on vähenenud
 - Kinni jäetud mittetiine lehm ei tooda piima ja ravimite kasutamine välistab ka kiire praakimise - täiendavad sööda- ja ravimikulud

Tiinuse test piimast - statistika

- 3244 proovi
- 2157 - tiine (66,5%)

25 proovi enne 28. tiinuspäeva (lehm viimasel seemendamisel juba tiine?); 55 lehmale puudu seemendus või paaritus (vabapaaritus esitatakse hiljem?). 8 tiinet hiljem uuesti seemendatud (abort).
- 196 - kahtlane (6%)

12 proovi enne 28. tiinuspäeva, 10 lehmale seemendus või paaritus puudu.
- 891 - mittetiine (27,5%)

74 proovi enne 28. tiinuspäeva, 55 lehmale seemendus või paaritus puudu

Mastiit 4

- Mastiiditekitaja määramiseks kasutab EPJ Taani firma DNA Diagnostic A/S analüüsikomplekte
- Määratavad mastiiditekitajad
 - *Staphylococcus aureus*
 - *Streptococcus agalactiae*
 - *Mycoplasma bovis*
 - *Streptococcus uberis*
- Karjadele, kus mastiiditõrjel keskendutakse probleemsematele tekitajatele

Mastiit 4 vastused

- Haigustekitaja esinemisel näidatakse mastiiditekitaja, Ct-väärtus ja esinemise tase
- Madalam Ct-väärtus tähendab rohkem geneetilist materjali proovis
- Ct-väärtuse seos mastiiditekitajate esinemise tasemega (Jørgen Katholm, DNA Diagnostic A/S):
 - Ct>32 – vähene sisaldus (+)
 - Ct 28-32 – keskmine sisaldus (++)
 - Ct<28 – tugev esinemine (+++)

Mastiit 4 vastused

- Uuritavate mastiiditekitajate puudumisel vastus:

4B määratavaid mastiiditekitajaid ei esine

- Mastiiti võib sellisel juhul põhjustada mõni muu haigustekitaja!

Mastiit 16

1. *Staphylococcus aureus*
2. *Staphylococcus* spp.
3. *Streptococcus agalactiae*
4. *Streptococcus dysgalactiae*
5. *Streptococcus uberis*
6. *Escherichia coli*
7. *Enterococcus* spp. (sh *E. faecalis* ja *E. faecium*)
8. *Klebsiella* spp. (sh *K. oxytoca* ja *K. pneumoniae*)
9. *Serratia marcescens*
10. *Corynebacterium bovis*
11. *Arcanobacter pyogenes*,
Peptostreptococcus indolicus
12. *Mycoplasma bovis*
13. *Mycoplasma* spp.
14. pärmseen
15. *Prototheca* spp.
16. Beetalaktamaasgeen

Lisateenused - vormistamine

- Kontroll-lüpsi järgselt märgistatakse proovipudel ning proovipudeli kaas **ribakoodiga**, 3. ribakood kleebitakse saatelehele

Lisateenused - vormistamine

- Ribakoodi saab EPJ kontorist Tartus või EPJ jõudluskontrolli spetsialistilt piirkonnas
- Saateleht on sama nii tiinuse testi kui Mastiit 4/16 proovide saatmiseks
- Saatelehed on kättesaadavad EPJ veebilehelt, samuti saab neid EPJ kontorist Tartus või EPJ jõudluskontrolli spetsialistilt piirkonnas

Lisateenused - saateleht

- Ribakoodi järele märgitakse looma number, tähistatakse soovitud teenus (tiinus, Mastiit 4 või Mastiit 16) ning kirjutatakse proovikasti number
- Mastiiditekitajate määramisel märgitakse vajadusel udaraveerand või piimatanki nr
- Saatelehe päisesse pannakse kirja karja andmed ning proovide võtmise kuupäev
- Saatelehe lõppu märgitakse proovide saatja andmed

Lisateenused - Vissukese kaudu tellimine

- **Karjadele, kes edastavad kontroll-lüpsi tulemusi failiga või Vissukese kaudu**
- Lihtsustab lisateenuste tellimist robotlüpsi või suure arvu proovikastide korral
- Teenust saavad tellida need, kes sisenevad EPJ veebirakendustesse ID-kaardi või Mobiil-ID-ga
- Loomapidaja märgib Vissukeses loomad, kelle piimaproovist soovitakse tiinuse testi või mastiiditekitaja määramist
- Proovipudeleid farmis ei märgistata

Lisateenused - Vissukese kaudu tellimine

SISUKAART

Eelmine sisselogimine 03.05.2016 15:45:30
Kolmapäev, 4. Mai 2016 11:35
Avaleht | Sulge | Uus kari

 Vissuke

На русском | English

Seaded

Paaride valik

Vet. andmed

Üldised

Üle karja

Raportid

Sündmused

MRM

- 10 -

OSAÜHING

VALD, andmed 19.04.2016 seisuga

Lisateenuste tellimine

Päringud

1. Täpsusta loomad, kelle kohta soovite andmeid saada. Abi

Tõugi:

Kõik

Inv. nr vahemik -

REG nr. vahemik -

2. Vali töö:

Mis see on?

Lisateenuste tellimine

Tiinus	0
Mastiit4	0
Mastiit16	0

Aktiivsed

Passiivsed

Aktiivsed kirjed puuduvad.

www.epj.ee

Tiinuse test - Vissukese kaudu tellimine

Tiinuse testi tellimine piimaproovist

Seemendatud ajavahemikus: 04.02.2016 - 04.04.2016

Farm: ☐ Näita ka tiined

Tiinus	2
Mastiit4	0
Mastiit16	0

Inv. nr.	Reg. nr.	Nimi	Farm	LP	SP	Nr.	TK	Soovin testida	Märgi kõik
29	7700293	LELU		300	56	3		☒	
97	7700972	NOORA		301	41	6		☐	
126	9201262	LUIDE		265	42	6		☐	
175	9201750	NOOBEL		428	64	6		☐	
226	10782262	LOVILLA		256	86	3		☒	
251	10782514	NÄKI		146	68	1		☐	

Mastiit 4/16 - Vissukese kaudu tellimine

Mastiidi tekitajate määramine

Tiinus	2
Mastiit4	1
Mastiit16	1

Farm: Viimase KL SRA:

250

Näita

Inv. nr.	Reg. nr.	Nimi	Vanus	Farm	Gr.	LP	Som. rakud	TK	Viimasest seemendusest	Viimati tellitud	Mastiit4	Mastiit16
1	7700019	MARYA	123			264	473	+	205		☐	☐
67	7700675	PILLER	111			197	383	+	116		☐	☒
96	7700965	LILI	104			252	707		127		☐	☐
97	7700972	NOORA	104			301	345		41		☒	☐
104	9201040	KURMI	102			152	925	-	104		☐	☐
126	9201262	LUIDE	99			265	399		42	20.02.2016	☐	☐
134	9201347	SIIDER	97			64	303				☐	☐
146	9201460	MUREL	94			264	983	+	131		☐	☐
188	9201880	ADELINA	87			385	3275	+	206	20.02.2016	☐	☐

Vissukese kaudu tellimine - ülevaade

Lisateenuste tellimine

Tiinus	2
Mastiit4	1
Mastiit16	1

Aktiivsed

Passiivsed

Aktiivsed esitatud lisaproovid

Kustuta	Reg. nr.	TI	M4	M16	Tellitud	Kast	Proov	Ribakood	Analüüsi	Tellija
☐	10782262	X			04.05.2016					Aire
☐	7700293	X			04.05.2016					Aire
☐	7700972		X		04.05.2016					Aire
☐	7700675			X	04.05.2016					Aire

Loetud 4 kirjet

www.epj.ee

Lisateenused - Vissukese kaudu tellimine

- EPJ laboris otsitakse märgitud lehmade piimaproovid kastidest ja märgistatakse ribakoodiga
- Lehma proovipudeli positsiooninumber saadakse EPJ andmebaasi saadetud kontroll-lüpsi andmete alusel

Lisateenused - Vissukese kaudu tellimine

- **Oluline!** Kontroll-lüpsi andmed tuleb EPJ-i saata/sisestada hiljemalt piimaproovide kogumispäeva õhtuks!
- Mastiiditekitajate määramisel udaraveerandi piimast või tankipiimast tuleb endiselt piimaproovid kleekestega tähistada farmis

Võtmetegurid edukaks testimiseks

- Lehma ja piimaproovi täpne identifitseerimine
- Korrektselt võetud piimaproovid
- Korrektselt registreeritud andmed (poegimine, **seemendused** jne)

7 kārbest ühe prooviga?

Nii jõudluskontrolli kui lisateenuste piimaproovide puhul on oluline, et proovipudelis ei oleks mustust, mis võib ummistada analüsaatorite/pipettide düüsid!

Kaupade tellimine - Postipoiss

- EPJ veebirakenduse Postipoiss kaudu on võimalik tellida kõrvamärke ja muid kaupu ning tellida ka asendusmärke
- Ainult ID-kaardi või Mobiil-ID kasutajatele
- Valikuvõimalused tellijale:
 - Kõrvamärgid (esmased ja asendusmärgid)
 - Märgistamistarvikud (tangid, EID-märkide lugejad jne)
 - Trükised karjaarvestuse pidamiseks
 - DeLavali farmitarvikud (lüpsikindad, udaralapid, nisadesopudolid, märgistussprei jne)

Kaupade tellimine - Postipoiss

- > Piimaveised
- > Piimalabor
- > Lihaveised
- > Sead
- > Kõrvamärgid
- > Organisatsioonist
- > Aretusühistutele
- > Rakendused

- Salasõna töökorda seadmine
- Postipoiss**

Saai seer

ETKÜ : koguja

- Ümb vältim
- Eest
- Aktu

NB! V

Üle

Märtsi Jõudlu mastii

Mastiik 2010. Alates Mastiit

JKK serverisse sisselogimine

Kasutaja nimi

Salasõna

Sisene

KAART Sisene ID-ka

MOBIIL Sisene Mobii

Sisene

- Isikukood (xxxxxxxxxx)
- Mobiiltelefoni number

Password Required

Please enter the master password for the (PIN1).

.....

OK Cancel

Omaniku valikuga algavad tegevused

Vaid JK karjad: ☐

Koodjosa nimest:

Sisene

Asendusmärkide tellimine

Asendusmärkide tellimine - Postipoiss

[Tagasi](#)

Asendusmärkide tellimine EPJ kaudu

[Mis see on?](#)

Põllumajandusloomade liik: Veis Täna tellitud märkide arv: 0

	Andmed
Loomapidaja nimi	OSAÜHING
Loomapidaja EPJ kood	9
Kättesaamise eelistus	pakiautomaat
Loomapidaja isiku- või registrikood (seda saab siin muuta!)	
Loomapidaja esindaja nimi ja isiku- või registrikood	

[Tabeli täitmise juhend](#)

Jrk	Reg. nr	Tunnus	Arv	Suurus	Elektrooniline
1.	EE000950014.	OK	1	☒ Suur	☐ RFID
2.			1	☒ Suur	☐ RFID

Asendusmärkide tellimine - Postipoiss

- PRIA dokumendi “Kõrvamärgi kadumine või loetamatuks muutumine” täitmiseks, selle **digitaalseks allkirjastamiseks** ja saatmiseks PRIA loomade registrile
- Kui digiallkirjastatud meili ei ole PRIAsse saadetud, ei ole andmed ka PRIAsse jõudnud. Pooleli jäetud tellimise andmed kustutab EPJ järgneval ööl automaatselt!

Asendusmärkide tellimine - Postipoiss

- Miks tellida Postipoisi kaudu?
 - Saab valida kõrvamärgi suurust;
 - Võimalik EPJ-le teatada asendusmärkide kättesaamise viis - laost, piimaring, post, pakiautomaat, kuller;
 - Mittelepinguline klient saab teatada oma maksueelistuse - lunamaks või ettemaksuarve;
 - Disainitud kasutamiseks ka nutiseadmel;
 - Piimaveisekasvatajad näevad Vissukeses, mis seisus tellimus on.
- NB! EID puhul saab tellida ainult asendusmärke, lisamärkide tellimine on blokeeritud;

Kõrvamärkide tellimine - Postipoiss

Kauba tellimine Jõudluskontrolli AS-st

Omaniku valikuga algavad tegevused

Ladu: Keskladu

Vaid JK karjad: ☐

Kood|osa nimest:

Sisene

Asendusmärkide tellimine

Tagasi

Keskladu:		OÜ tarbeks broneerimine					
Nimetus	Jääk laos	Bron	Soov	+1	-1	Kust.	Seeriad
Veiste kõrvamärgid							
Veise EID kõrvamärgid Allflex (suur+tavaline)	8621	0		+	-	X	Vaata
Veise EID kõrvamärgid Allflex Ultra (paar)	2219	0		+	-	X	Vaata
Veise EID kõrvamärgid Datamars (paar)	5836	0		+	-	X	Vaata
Veise kõrvamärgid Allflex Ultra (paar)	12420	0		+	-	X	Vaata
Veise kõrvamärgid Datamars (paar)	12202	0		+	-	X	Vaata
Veise suured kõrvamärgid Allflex Ultra (paar)	12732	0		+	-	X	Vaata
Iammaste kõrvamärgid							

www.epj.ee

Kõrvamärkide tellimuse vormistamine

0001| Soovin alates numbrist

Veise kõrvamärgid Allflex Ultra (paar) (seeria=0001)

Esimene	Viimane	Laos	1.märk	Arv	Broneeri
17700016	17707008	700			Broneeri
17900010	17920001	2000			Broneeri

Soovin alates numbrist

Veise kõrvamärgid Allflex Ultra (paar) (seeria=0001)

Esimene	Viimane	Laos	1.märk	Arv	Broneeri
17700016	17707008	700	17700016	55	Broneeri
17900010	17920001	2000			Broneeri

Edukalt broneeritud 55 kõrvamärki

Oü ostukorv			
Nimetus	Kogus	Hind	Summa
Veise kõrvamärgid Allflex Ultra (paar)	55	1.1667	64.17
17700016- 17700559	55		
Kokku			64.17
Käibemaks 20%			12.83
Kokku käibemaksuga			77

Kaupade transpordi valik

Transpordi valik

Kauba kättesaamine täpsustamata

Kauba kättesaamine kohapealt. Transpordikulu ei lisandu!

Maakond	Tartu	*Nimi	MTÜ Piim Ou
Tänav		Küla	Tsako
Vald	Tõravere	Suunakood	60001
Email	farmile@mail.ee		
Tel1	7777777	Tel2	
GSM	5055555	GSM omanik	Mari
PA täpsustamata	96019	Postituse erisoovid	

Tartu Lõunakeskuse pakiautomaat Tartu linn Ringtee tänav

Salvesta aadress kettale

Aadressi muutmist ei pea tingimata salvestama. Transpordivalikusse läheb aadress nii nagu seda ekraanilt näed! Salvestamine kettale jätab aga muudatused jäädavalt meelde

Teadaolevad kontrollitud mobiiltelefonid

5055555 Mari

Teadaolevad kontrollitud eMailid

Palun vali nimekirjast.

Transpordile läheb ca	Transpordi valik
-	☐ Tuleb ise järele
3.92€	☐ Standardpakk
4€	☐ Piimaringiga
3.29€	☒ Pakiautomaati
6.52€	☐ Kulleriga

Tartu Lõunakeskuse pakiautomaat Tartu linn Ringtee tänav 75

Transpordivaliku salvestus

Ära unusta peale valikute tegemist nupule vajutamast!

Kaupade broneeringu kinnitamine

Ülevaade tellimisest

Kaup saadetakse pakiautomaati aadressil: 96019 Tartu Lõunakeskuse pakiautomaat, Tartu maakond, , Ringtee tänav 75 | GSM:

Makseviis: standardne

Ostukorvis

Nimetus	Kogus	Hind	Summa	Kaal
Veise kõrvamärgid Allflex Ultra (paar)	55	1.1667	64.17	1.21

Kokku kauba eest	64.17 ~2 kg
Käibemaks 20% kauba eest	12.83
Kauba maksumus (summa koos käibemaksuga)	77
Transpordikulu koos käibemaksuga	0
Kaup ja transport kokku	77

[Kinnita broneerimine](#)

Ülevaade tellimisest

Kauba kättesaamine kohapealt.

Makseviis: Maksmine kassasse

Ostukorvis

Nimetus	Kogus	Hind	Summa	Ka
Veise kõrvamärgid Allflex Ultra (paar)	55	1.1667	64.17	1.

Kokku kauba eest	64.17 ~2
Käibemaks 20% kauba eest	12.83
Kauba maksumus (summa koos käibemaksuga)	77
Transpordikulu koos käibemaksuga	0
Kaup ja transport kokku	77

Kas tõesti soovid broneerimine kinnitada?

OK

Cancel

[Kinnita broneerimine](#)

www.epj.ee

Mida teha, et tellitud kaubad saabuksid õigesse kohta?

- Kontrollida ja vajadusel parandada/täiendada aadressi- ja kontaktandmed (e-post, mobiiltel.)
- Märkida kättesaamisviis (EPJ Tartu kontor, post, kuller, Omniva Post24 pakiautomaat, piimaproovide auto (ainult piimaveiste jk klientidele, ei ole võimalik Saare- ja Hiiumaal)
- Saadetise liikumist on võimalik jälgida (post, kuller, pakiautomaat saadetised)

Kaupade kättesaamine võla korral

- Pikemaajalistel võlglastel on kõrvamärke ja muid kaupu võimalik saada vaid pärast võla tasumist, ettemaksuarve tasumist või kaupade eest lunamaksuga tasumisel (post, kuller, pakiautomaat)

www.epj.ee

SCR Heatime® HR ja SCR Heatime® Pro

- Loomade tervise ja sigimisalase seisundi jälgimine mobiili- või veebirakenduste abil:
 - Inna jälgimine
 - Tervis (poegimisprobleemid, terviseprobleemid, ravi tulemuslikkus jne)
 - Mäletsemine (looma olukord, ratsioon)
 - Heaolu
- Aktiivsuse ja mäletsemise kombineeritud jälgimine võimaldab loomade olukorda jälgida kõikjalt.

SCR Heatime® HR ja SCR Heatime® Pro

Hoolitse oma karja eest!
**KASUTA MAAILMA JUHTIVAT VEISTE
JÄLGIMISTEHNOLOOGIAT
SCR HEATIME® HR**

**ÕNNEKS
ON ÜHENDUS!**

- Sigimis- ja tervisenäitajate jälgimine reaalajas – SCR HEATIME® HR
- Oma farmi reaalajas jälgimine kõikjal maailmas – HEALTHY COW24®

 SCR by Allflex
Make every cow count
www.scrdairy.com - screeurope@scrdairy.com

 **Eesti
Põllumajandusloomade
Jõudluskontroll**
www.epj.ee

Lähem info EPJ jõudluskontrolli spetsialistilt

www.epj.ee

Tänan!

www.epj.ee

F. R. Kreutzwaldi 48A
Tartu 50094, Estonia

Tel (+372) 738 7700

